

Fontes ad legendum

Beneš Krabice z Weitmile – Chronica Bohemorum

... dominus Karolus, Romanorum et Boemie rex, ponit primum lapidem et fundat Novam civitatem Pragensem, protendens murum fortissimum cum valvis et turribus altissimis a castro Wissegrad usque ad Porziecz. Et plantabat ortos (= hortos) vineasque circum civitatem Pragensem, et brevi tempore facta sunt multa edificia. Exstruit etiam ipse rex in diversis locis plurimas et regno (dat.) multum proficuas piscinas.

... Eodem anno fundabat monasterium sancti Benedicti in predicta Civitate Nova et instituebat in eo fratres Sclawos. Hi fratres in litteris sclawonicis missas celebrabant et horas psallebant.

Slovní zásoba:

rex, regis, m. – král
cingo, is, ere – obehnat, ohradit dokola
lapis, lapidis, m. – kámen
platno, as, are – nově vysázet, založit
protendo, protendis, protendere – zvedat
murus, muri, m. – zeď
fortissimus, a, um – velmi pevný, silný
consumo, consumas, consumare – zvládnout
vinea, vineae, f. – vinice
exstruo, exstruis, exstruere – vytvořit, založit
turris, turris, f. – věž
locus, i, m. - místo
proficuus, a, um – užitečný, prospěšný
celebro, as, are – sloužit
hora, ae, f. – (duchovní) hodinka

pono, is, ere – položit, pokládat
primarius, a, um – první, základní
fundo, as, are – založit
civitas, civitatis, f. - město
mons, montis, m. – kopec, vrch, hora
edificium, ii, n. – dům, budova, obydlí
castrum, i, n. – hrad
hortus, i, m. - zahrada
valva, valvae, f. - brána
brevi tempore - zakrátko
piscina, piscinae, f. - rybník
institulo, instituis, instituere - ustanovit
psallo, is, ere – zpívat
plurimus, a, um – mnoho

1. Přeložte text do češtiny.

2. Otázky k textu:

Určete: a) autora a charakterizujte ho.

b) název díla,

c) žánr díla

d) dataci vzniku textu a účel textu.

3. Najděte v textu všechny znaky středověké latiny. Vypište sem výrazy, které tyto znaky obsahují, a vysvětlete, o co se jedná.

4. Ve kterém pádě, čísle a rodě jsou uvedená předložková spojení? Přeložte.

	Překlad do češtiny	Pád	Číslo	Rod
in diversis locis				
circum civitatem Pragensem				
in monasterium novum				
cum valvis et turribus				
a castro Wissegrad				
in predicta Civitate Nova				

5. Podtrhněte v textu slovesa v určitém tvaru a do závorky za sloveso uveďte číslovkou KONJUGACI, k níž sloveso řadíme.

6. Níže pracujte s větou: **Fratres in litteris sclawonicis missas celebrabant.**

Převeďte:

a) zadanou větu se všemi větnými členy do opačného ČÍSLA:

b) zadanou větu do ČASU přítomného a budoucího.

b) zadanou větu do ČASU přítomného a do ČASU budoucího.

7. O kterou budovu se jedná, když autor textu píše: *...monasterium sancti Benedicti in predicta Civitate Nova...?*

Kdo jsou a jak s touto budovou souvisejí autorm popisovaní *fratres Sclawi*?

8. Uveďte konkrétně, jak byste uvedený úryvek využili ve výuce dějepisu.